

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RA LE KAYA (HL)

PAPILA RA VUNHARHU (P3)

HUKURI 2019

XILETELO XA MAKOREKETELO

TIMARAKA: 100

Xiletelo xa makoreketelo lexi xi na tipheji ta 11.

MAAVELO YA TIMARAKA**XIYENGE XA A: XITSALWANA: TIMARAKA TA****50**

VUNDZENI NA MAKUNGUHATELO
RIRIMI, XITAYILI NA VUHLERI
XIVUMBEKO
NTSENGO

(VM) = 30
(RXV) = 15
(X) = 05
50

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO:
TIMARAKA TA

(2 x 25) = 50

VUNDZENI, MAKUNGUHATELO NA XIVUMBEKO
RIRIMI, XITAYILI NA VUHLERI
NTSENGO

(VMX) = 15
(RXV) = 10
25

MIMFUNGHO YIN'WANA YA MAKOREKETELO LEYI NGA TIRHISIWAKA

MFUNGHO	NHLAMUSELO
—	Ehansi ka xihoxo xa mapeletelo na mahikahatelo.
ll	Etlhelo ra xinene eka swivulwa leswi nga twisisekiki.
=	Etlhelo ra xinene loko mukamberiwa a nga avangi xitshuriwa xa yena hi tindzimana.
m	Etlhelo ra xinene laha ku nga na mbuyelelo wa timhaka kumbe marito.
/	Loko a hlanganisile marito.
⌋	Loko a hambanisile marito.
←	A a fanele a sungurile ekusunguleni ka ntila eximatsini.
→	A nga fikangi emakumu ka xinene.
↑	A a fanele a sungurile eka mintila leyi a nga yi tlula.
↓	A nga fikangi emakumu ka pheji.

XIYENGE XA A: XITSALWANA**XIVUTISO XA 1****1.1 Nyimpi ya siku rero yi ndzi tsemile nhlana.**

Mukamberiwa a nga ha vulavula hi nyimpi yin'wana na yin'wana leyi a nga vaka a vile mutekaxiave kumbe muhlaleri, ku nga ri ya mavoko ntsena. A nga ha katsa leswi landzelaka:

- Ndhawu, siku na nkarhi.
- Lava a a ri na vona.
- Lava a va ri eku lweni.
- Xivangelo xa nyimpi leyi.
- Vahlaleri va nyimpi.
- Matitwelo ya yena.
- Leswi n'wi chaviseke.
- Leswi nyimpi yi heriseke xiswona.

[50]**1.2 Xifundzankulu xa hina.**

Mukamberiwa a nga ha vulavula hi leswinene kumbe leswo biha hi xifundzankulu xa yena. A nga ha vulavula hi ndhawu leyi a kumekaka eka yona ntsena. A nga ha katsa leswi landzelaka:

- Vito ra xifundzankulu./Xifundzantsongo./Muganga.
- Muphirimiya./Mukhanselara./Meyara.
- Tihofisinkulu./Tihofisi.
- Vafambisi va tindzawulo to hambanahambana.
- Magondzo, madoroba, swikolo na swibedhlele.
- Mphakelo wa mati.
- Vupfhumba.
- Tindhawu ta vuhungaselo.

[50]**1.3 Loko ndzo tikuma ndzi thoriwile.**

Mukamberiwa a nga vulavula hi leswi a nga swi endlaka loko a thoriwile. A nga ha katsa leswi landzelaka:

- Ntirho lowu a navelaka ku tikuma a thoriwile eka wona.
- Xivangelo xo va a navela ku thoriwa.
- Ndhawu laha a tsakelaka ku thoriwa kona.
- Muholo lowu a navelaka ku hola wona.
- Yindlu leyi a nga ta yi aka.
- Movha lowu a tsakelaka ku wu xava.
- Maambalelo ya yena.
- Leswi a nga ta hanyisa xiswona.
- Lava nga ta vuyeriwa.

[50]

1.4 Vunene na vubihi byo va vathori va thola vaakatiko va ndhawu yoleyo loko ku ri na swivandla swa mintirho.

Vunene

Mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Ku vitana tinhlengeletano leswaku vanhu va ta nyika mavonelo mayelana na matholelo.
- Ku hunguteka ka vusweti na vugevenga.
- Ku hunguteka ka switereka.
- Ku thoriwa ka vanhu vo hambanahambana va ndhawu yoleyo minkarhi hinkwayo.
- Ku antswisa nhluvukiso wa ndhawu.
- Ku hunguta mhaka yo thola vanhu lava humaka eka tindhawu tin'wana na vamatikomambe.

Vubihi

Mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Ku lwisana na ku dlayana hi vaakatiko va tindhawu tin'wana.
- Ku tlheriseriwa endzhaku ka migingiriko yin'wana hikokwalaho ka switereka.
- Ku khomiwa ka varhangeri va switereka.
- Ku onhiwa ka nhundzu ya vaakatiko na ya mfumo.
- Ku pfumaleka ka vuswikoti byin'wana eka vaakatiko va ndhawu yoleyo.
- Ku pfumaleka ka nhluvuko.
- Ku andza ka vusweti na vugevenga.
- Ku kavanyetiwa ka vatirhi na timhaka ta dyondzo.

[50]

1.5 Vadyondzi hinkwavo va fanele ku dyondza Sayense na Metse. Pfumela kumbe u kaneta.

Ku pfumela

Mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Mintirho leyi lavaka tidyondzo leti.
- Tibasari leti nga kona.
- Vadyondzisi vo pfuneta lava thoriwaka hi minkarhi ya tiholideyi.
- Mali leyi mfumo wu yi tirhisaka ku pfuneta eka tidyondzo leti.
- Mpfuneto wo huma eka matiko man'wana.
- Vumundzuku bya vadyondzi lava endlaka tidyondzo leti.

Ku kaneta

Mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Ku hambana loku nga kona ka vanhu hi tlhelo ra tidyondzo.
- Mapaselo ya vadyondzi lava bohekaka ku endla tidyondzo leti.
- Ku tikeriwa ka vadyondzisi, vadyondzi na vatswari.
- Ku rhurha ka vadyondzi va ya eswikolweni swa le kule.
- Mbuyelo wa tidyondzo leti loko wu pimanisiwa na wa tin'wana tidyondzo.
- Switandzhaku eka vadyondzi lava feyilaka.

[50]

- 1.6 Eka swivutiso swa 1.6.1–1.6.3 mukamberiwa u ta xiyaxiya swifaniso leswi a nyikiweke swona kutani a tsala xitsalwana hi xin'we xa swona, a aneka mhaka leyi xi n'wi tiselaka yona emiehleketweni. U ta nyika xitsalwana xa yena nhlokomhaka leyi faneleke.

[50]**NTSENGO WA XIYENGE XA A: 50**

XIYENGE XA B: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO**XIVUTISO XA 2**

LEMUKA LESWI: Eka tinhlamulo hinkwato loko tinhlokomhaka ti tsariwile hi maletere lamatsongo ta khwatihatiwa, loko ti tsariwile hi maletere lamakulu a ti khwatihatiwi.

2.1 PAPILA RA XIMFUMO

Eka papila ra yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Adirese ya mutsari leyi sikuhatiweke evokweni ra xinene.
- Adirese ya mutsaleriwa leyi sungulaka hi xiyimo xa yena evokweni ra ximatsi.
- Xiloso.
- Nhlokomhaka.
- Vundzeni (Manghenelo, miri na mahetelelo. Xikongomelo xi fanele ku boxiwa.)
- Nsariso. (Mavito, xivongo na nsayino.)

(Mukamberiwa u fanele a tlula ntila laha swi faneleke.)

[25]**2.2 MATIMU YA MUFI**

Eka matimu ya yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Nhlokomhaka.
- Mavito na xivongo xa mufi.
- Siku, n'hweti na lembe ro tswariwa.
- Ndhawu laha a tswaleriweke kona.
- Vatswari va mufi.
- Vuxokoxoko bya swa tidyondzo.
- Vuxokoxoko bya ntirho wa yena.
- Ku teka/tekiwa.
- Siku ro hundza emisaveni.
- Xivangelo xa rifu.
- Lava a va siyeke.
- Ku n'wi navelela ku etlela hi kurhula.
- Ku phata xivongo xa yena.

(Mukamberiwa a nga fanelangi ku tsala tanihi munhu wo sungula.)

[25]

2.3 XIVIKO

Eka xiviko xa yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Nhlokomhaka.
- Loyi xiviko xi kongomisiweke eka yena.
- Ndhawu laha mudyuhari a tekeriweke kona mudende.
- Vulehi bya nkarhi lowu a tlhakisiweke wona.
- Vaehleketeleriwa eka ku tlhakisiwa loku.
- Lava hlawuriweke ku endla ndzavisiso.
- Leswi va swi kumeke.
- Swibumabumelo na switshunxo.
- Switsundzuxo eka vaakatiko.
- Vito, xiyimo, nsayino wa mutsari na ku sikuhata.

[25]**2.4 INTHAVHIYU**

Eka inthavhiyu ya yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Nhlokomhaka.
- Ku thya swimunhuhatwa mavito lama tsariweke hi maletere lamakulu evokweni ra ximatsi kutani ma landzeriwa hi hikombirhi.
- Ku xewetana.
- Swiendlo swa swimunhuhatwa endzeni ka swiangi.
- Swivutiso hi muvutisi.
- Tinhlamulo hi muvutisiwa.
- Ku gimeta na ku lelana.

[25]**2.5 ATIKILI YA MAGAZINI**

Eka atikili ya yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Nhlokomhaka na vito ra magazini.
- Vundzeni.
- Vito ra mutsari wa atikili ehansi ka hungu.

(Mukamberiwa a nga ha tirhisa xivumbeko xin'wana na xin'wana lexi a xi tsakelaka.)

[25]

2.6 AJENDA NA MAKANELWA YA NHLENGELETANO

Eka makanelwa ya yena mukamberiwa a nga ha katsa leswi landzelaka:

- Nhlokomhaka.
- Ku pfula nhlengeletano na ku boxa vito ra loyi a yi pfuleke.
- Ku amukela na vito ra loyi a nga amukela swirho leswi a swi ri kona.
- Ku longoloxa mavito ya lava a va ri kona na lava tsandzekeke.
- Ku hlayiwa ka makanelwa ya nhlengeletano leyi hundzeke hi matsalana na ku nyika swirho nkarhi wa ku lulamisa na ku ma amukela.
- Timhaka ta siku.
 - Vito ra mukhomi wa nkwama.
 - Ntsengo wa mali leyi a yi tirhiseke.
 - Leswi ku tirhisiwa ka mali hi mukhomi wa nkwama swi kumekiseke xiswona.
 - Swisololo na swibumabumelo ehenhla ka mhaka leyi.
 - Swiboho leswi fikeleriweke.
 - Ku boxa ndhawu, siku na nkarhi wa nhlengeletano leyi landzelaka.
 - Switiviso loko swi ri kona.
 - Ku pfala nhlengeletano na vito ra loyi a yi pfaleke.

[25]

NTSENGO WA XIYENGE XA B:	50
NTSENGO WA TIMARAKA:	100

XIYENGE XA A**RHUBIRIKI YA MAKAMBELELO YA XITSALWANA – RIRIMI RA LE KAYA (TIMARAKA TA 50)****LEMUKA:**

- Tirhisa rhubiriki minkarhi hinkwayo loko u koreketa xitsalwana xa vutumbuluxi (Papila ra vu3, XIYENGE XA A).
- Timaraka to sukela eka 0 kufikela eka 50 ti avanyisiwile hi tinhlamuselo ta nkoka ta vuswikoti ta NTLHANU.
- Eka swilaveko swa Vundzeni, Ririmi na Xitayili, nhlamuselo yin'wana na yin'wana ya vuswikoti eka leta ntlhanu yi avanyisiwile hi swiyimo swimbirhi: xa le henhla na xa le hansi xikan'we na maavelo ya timaraka lawa ya tirhisiwaka.
- Xivumbeko a xi khumbeki hi xiyimo xa le henhla na xa le hansi.

Swilaveko		Vuswikoti byo hlawuleka	Vuswikoti bya le henhla	Vuswikoti byo amukeleka	Vuswikoti bya madyondza	Vuswikoti byo ka byi nga fikelelangi
VUNDZENI & MAKUNGUHATELO (Mahlamulelo na miehleketo) Maveketelelo ya miehleketo eka makunguhatelelo; Ndzemuko wa xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu TIMARAKA TA 30	Xiyimo xa le henhla	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		-Mahlamulelo yo hlawuleka/lama tlhonthaka miehleketo na ku hundzisa eka leswi languteriweke -Miehleketo ya vutlhari, leyi tlhonthaka miehleketo naswona leyi vupfeke -Mahungu ya veketeriwile hi ndlela yo hlawuleka naswona ku na nkhlulukelano (nhlangano) ku katsa manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo lama vumbiweke kahle swinene -Miehleketo leyi faneleke no tsakisa naswona yi kombisa vumbhoni byo va yi vupfile -Mahungu ya veketeriwile kahle swinene naswona ku na nkhlulukelano (nhlangano) eka manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo lama amukelekaka -Miehleketo leyi nga na nkhlulukelano na ku khorwisa -Mahungu ya veketeriwile kahle naswona ku na nkhlulukelano (nhlangano) eka manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo ma na nkhlulukelano kun'wana -Miehleketo a yi twisiseki naswona a yi kombisi vutitumbuluxeri -Ku na vumbhoni byitsongo bya maveketelelo na nkhlulukelano wa mahungu	-Mahlamulelo yo huhula -Miehleketo yo hlanganahlangana yo ka yi nga kongomisi mhaka -Mahungu yo huhula no vuyeleriwa -Mahungu a ya veketeriwangi kahle naswona ya hava nkhlulukelano
	Xiyimo xa le hansi	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
		-Mahlamulelo ya xiyimo xa le henhla kambe lama nga riki na swihlawulekisi swa xitsalwana xo hlawuleka no tlhontha miehleketo -Miehleketo ya vutlhari no vupfa -Mahungu ya veketeriwile hi ndlela ya vutshila naswona ku na nkhlulukelano (nhlangano) eka manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo lama vumbiweke kahle -Miehleketo leyi faneleke no tsakisa -Mahungu ya veketeriwile kahle naswona ku na nkhlulukelano (nhlangano) eka manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo lama amukelekaka kambe hungu a ri hlamuseriwangi ri twisiseka swinene -Miehleketo yi na nkhlulukelano lowu amukelekaka na ku khorwisa -Mahungu ya veketeriwile kahlenyana naswona ku na nkhlulukelanonyana (nhlanganonyana) eka manghenelo, miri na masongelo/mahetelelo	-Mahlamulelo hakanyingi a hi lama kongomaka -Miehleketo yi tala ku va leyi nga hlanganangiki na ku hlanganahlangana -Ku hava vumbhoni lebyi kombisaka maveketelelo lamanene na nkhlulukelano wa mahungu	-A ku kalangi ku ringetiwa ku angula ku ya hi nhlokomhaka -Miehleketo hi leyi yi nga fanelangiki naswona a yi fambelani nakatsongo na nhlokomhaka -A yi na nkongomo naswona yi pfuvapfuekile

RHUBIRIKI YA MAKAMBELELO YA XITSALWANA – RIRIMI RA LE KAYA (TIMARAKA TA 50) (ku yisa emahlweni)

Swilaveko		Vuswikoti byo hlawuleka	Vuswikoti bya le henhla	Vuswikoti byo amukeleka	Vuswikoti bya madyondza	Vuswikoti byo ka byi nga fikelelangi
RIRIMI, XITAYILI & VUHLERI Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swa fambelana na xikongomelo/ nkucetelo, vundzeni; Mahlawulelo ya marito; Matirhiselo ya ririmi na swiaki na milawu ya rona; mahikahatelo, ntivoririmi na mapeletelo	Xiyimo xa le henhla	14–15 -Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swa fambelana swinene na xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu -Vutitshembi eka ku tirhisa ririmi naswona hi ndlela yo hlawuleka no tsakisa -Xi koka rinoko naswona xi na thoni leyinene no tlhavula -Swihoxo swa ntivoririmi na mapeletelo a swi kona -Xi vumbiwile hi ndlela ya vutshila swinene	11–12 -Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swi fambelana kahle na xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu -Ririmi hi leri faneleke naswona thoni leyi tirhisiweke hi leyi fanaka minkarhi hinkwayo -Swihoxo swa ntivoririmi na mapeletelo a swi talangi -Xi vumbiwile hi ndlela ya vutshila	8–9 -Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swa fambelana na xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu -Ririmi ri tirhisiwile hi ndlela yo amukeleka ku hlamusela mahungu -Thoni hi leyi faneleke -Ku tirhisiwile ririmi leri amukelekaka ku tiyisisa vundzeni bya hungu	5–6 -Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swi fambelana katsongo na xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu -Matirhiselo ya ririmi i ya xiyimo xa madyondza swinene -Thoni na dikixini a swi fambelani -Ntivomarito lowutsongo swinene	0–3 -Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito a swi fambelani na xikongomelo, vaamukeri va mahungu na mbangu -Ririmi a ri twisiseki -Nkayivelo wa ntivomarito wu endla leswaku mahungu ya nga twisiseki
TIMARAKA TA 15	Xiyimoxa le hansi	13 -Ririmi i ra xiyimo xa le henhla naswona ri na thoni leyi faneleke no tlhavula -Swihoxo swa ntivoririmi na mapeletelo a swi kona -Xi vumbiwile hi ndlela ya vutshila	10 -Ririmi ro fanela naswona hakanyingi ra vuyerisa -Thoni hi leyi faneleke na ku vuyerisa -Swihoxo swa ntivoririmi na mapeletelo i switsongo -Xi vumbiwile hi ndlela ya vutshila	7 -Matirhiselo lamanene ya ririmi eka minkarhi yin'wana -Hakanyingi thoni hi leyi faneleke kambe ku na nkayivelo wo tirhisiwa ka ririmi leri amukelekaka	4 -Ku hava matirhiselo lamanene ya ririmi -Ku tirhisiwile swivulwa swo fana kumbe switsongo leswi hambaneke -Ku na nkayivelo lowukulu wa ntivomarito	
XIVUMBEKO Swihlawulekisi swa xitshuriwa; Mavumbelo ya tindzimana na swivulwa		5 -Mavumbelo ya nhlokomhaka i ya xiyimo xa le henhla swinene -Vuxokoxoko lebyi hlawulekeke -Swivulwa na tindzimana swi vumbiwile hi ndlela ya xiyimo xa le henhla swinene	4 -Vuxokoxoko byi vumbiwile hi ndlela yo twisiseka -Ku na nkholukelano -Swivulwa na tindzimana swa twisiseka naswona i swo hambanahambana	3 -Ku vumbiwile vuxokoxoko lebyi faneleke -Swivulwa na tindzimana swi vumbiwile hi ndlela leyinene -Xitsalwana xa ha twisiseka	2 -Ku na timhakanyana to khomeka -Swivulwa na tindzimana swi hoxekile -Xitsalwana xa ha twisisekanyana	0–1 -Ku pfumaleka timhaka leti lavekaka -Swivulwa na tindzimana swi hoxekile -Xitsalwana a xi twisiseki
TIMARAKA TA 5						

XIYENGE XA B**RHUBIRIKI YA MAKAMBELELO YA XITSALWAMBIKO XO LEHA – RIRIMI RA LE KAYA (TIMARAKA TA 25)**

Swilaveko	Vuswikoti byo hlawuleka	Vuswikoti bya le henhla	Vuswikoti byo amukeleka	Vuswikoti bya madyondza	Vuswikoti byo ka byi nga fikelelangi
VUNDZENI, MAKUNGUHATELO & XIVUMBEKO	13–15	10–12	7–9	4–6	0–3
Mahlamulelo na miehleketo; Maveketelo ya miehleketo eka makunguhatele; Xikongomelo, vaamukeri va hungu, swihlawulekisi/swiaki swa ririmi na mbangu	-Mahlamulelo yo hlawuleka na ku hundzisa leswi a swi languteriwile -Miehleketo ya vutlhari leyi vupfeke. -Vutivi byo enta bya swihlawulekisi swa muxaka wa xitshuriwa -Matsalelo lawa ya nga humiki emhakeni -Vundzeni na miehleketo swi vumbanile -Nhlamuselo ya vuenti swinene naswona vuxokoxoko hinkwabyo byi seketela nhlokomhaka -Xivumbeko lexi faneleke no va na nkhaqato	-Mahlamulelo lamanene lama kombisaka vutivi lebyinene bya swihlawulekisi swa muxaka wa xitshuriwa -Ku na ku kongoma mhaka, a ku na ku huma emhakeni -Vundzeni na miehleketo swi vumbanile, swi hlamuseriwile kahle hi vuxokoxoko byo seketela nhlokomhaka -Xivumbeko lexi faneleke lexi nga na swihoxo switsongo leswi onhaka nkhaqato	-Mahlamulelo yo ringanela lama kombisaka vutivi bya swihlawulekisi swa muxaka wa xitshuriwa -Mhaka a yi kongomiwi hi ku hetiseka, ku na ku humanyana emhakeni -Vundzeni na miehleketo swi vumbanile hi ndlela leyi amukelekaka -Ku na vuxokoxoko byin'wana lebyi seketelaka nhlokomhaka -Hi ku angarhela, xivumbeko hi lexi faneleke kambe xi ri na swihoxo switsongo	-Mahlamulelo ya madyondza lama kombisaka vutivinyana bya swihlawulekisi swa muxaka wa xitshuriwa -Ku na ku kongomanyana kambe matsalelo ya huhula -A hi minkarhi hinkwayo vundzeni na miehleketo swi vumbanaka -Ku na vuxokoxoko byitsongo lebyi seketelaka nhlokomhaka -Milawu ya xivumbeko yi tirhisiwile hi ndlela yo ka yi nga twisiseki -Ku na swihoxo swo tala	-Mahlamulelo a ya kombisi vutivi bya swihlawulekisi swa muxaka wa xitshuriwa -Nhlamuselo a yi le rivaleni naswona yi humile swinene emhakeni -Vundzeni na miehleketo a swi vumbanangi -Ku na vuxokoxoko byitsongo swinene lebyi seketelaka nhlokomhaka -A ku tirhisiwanga milawu ya xivumbeko leyi faneleke
TIMARAKA TA 15					
RIRIMI, XITAYILI & VUHLERI	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2
Thoni, rhejisitara, xitayili, xikongomelo/nkucetelo, vaamukeri va hungu na mbangu; Matirhiselo ya ririmi, swiaki na milawu ya rona; Mahlawulelo ya marito; Mahikahatelo na mapeletelo	-Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swi fambelana swinene na xikongomelo, vaamukeri va hungu na mbangu -Ku na nkhaqato wa ntivoririmi naswona wu vumbiwile hi mfanelo -Swihoxo a swi kona	-Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swi fambelana swinene na xikongomelo, vaamukeri va hungu na mbangu -Hi ku angarhela, ku na nkhaqato wa ntivoririmi naswona wu vumbiwile hi mfanelo -Ntivomarito wa kahle swinene -Swihoxo a swi talangi	-Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swi fambelana na xikongomelo, vaamukeri va hungu na mbangu. -Ku na swihoxonyana swa ririmi -Ku na ntivomarito wo ringanela -Swihoxo a swi onhi nhlamuselo	-Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito swa fambelananyana na xikongomelo, vaamukeri va hungu na mbangu -Ntivoririmi wo pfumala nkhaqato wu tlhela wu va na swihoxo swo tala -Ntivomarito wo kayivela -Nhlamuselo a yi le rivaleni	-Thoni, rhejisitara, xitayili na ntivomarito a swi fambelani na xikongomelo, vaamukeri va hungu na mbangu -Swihoxo swi tele naswona ku na ku pfuvapfuvana ka timhaka -Ntivomarito a wu fambelani na xikongomelo -Nhlamuselo a yi twisiseki nakatsongo
TIMARAKA TA 10					